

Wysocka, Aneta

"Tabu, etykieta, dobre obyczaje", red.
Piotr Kowalski, Wrocław 2009 :
[recenzja]

Etnolingwistyka 21, 366

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Dorota Rancew-Sikora, *Analiza konwersacyjna jako metoda badania rozmów codziennych*, Warszawa: Wydawnictwo Trio, 2007, 152 s.

Publikacja dotyczy nowej w badaniach socjologicznych, antropologicznych, a także lingwistycznych metody analizy konwersacyjnej (CA). Metoda ta uznana już na Zachodzie, w Polsce dopiero zdobywa popularność i zaczyna być wykorzystywana w badaniach różnych obszarów dyskursu publicznego.

Dorota Rancew-Sikora przedstawiła stan badań dotyczących analizy konwersacyjnej, zasady prowadzenia badań tą metodą oraz możliwości praktycznego jej wykorzystania. Autorka podejmuje zagadnienia związane ze strukturą rozmów codziennych, rolą partnerów rozmowy należących do różnych kategorii społecznych, kształtowaniem relacji między partnerami. Omawia także cechy różnych rozmów formalnych i wywiadów (dziennikarskich, lekarskich, sądowych, policyjnych). Charakterystyczne dla analizy konwersacyjnej jest to, że materiał do badań jest rejestrowany w naturalnych warunkach. Badacze pracujący tą metodą skupiają się na sekwencyjnym uporządkowaniu wypowiedzi i gestów uczestników rozmowy, a pomijają analizę semantyczną, badanie intencji i cech osobowych rozmówców.

AN

Tabu, etykieta, dobre obyczaje, red. Piotr Kowalski, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009, 350 s.

Praca zawiera 26 artykułów. Otwiera ją esej J. Barańskiego dotyczący pojęcia etykiety i jej roli w życiu społecznym. Pozostałe teksty zostały pogrupowane w trzy bloki tematyczne. W pierwszym z nich znajdują się artykuły poświęcone obyczajowości w kręgu kultury judaizmu i chrześcijaństwa (m.in. *Obyczajowość kobieca w dawnym Izraelu* F. Rosińskiego, *Baba pruska. Etos kobiety w XIX i XX wieku...* M. Sachy, *O całowaniu...* J. Jastrzębskiego, *Nerki, pecherz moczowy, mocz...* Z. Libery) oraz refleksji nad nią podejmowanej od czasów najdawniejszych do wieku XX (m.in. *O Klemencie Aleksandryjskim* E. Kosowskiej, *O pozytkach i szkodach właściwego zachowania się na podst. „Esejów”* Franciszka Bacona M. Stabrowskiego, *O przestrzeni w polskich kodeksach obyczajowych z początku XX wieku* M. Czapigi). Teksty w drugim bloku tematycznym dotyczą rytuałów i etykiety w kontaktach bezpośrednich (m.in. *Kilka słów o składaniu życzeń* P. Kowalskiego) oraz w przekazach medialnych (m.in. *Zachowania językowe w dyskursie politycznym...* J. Biniewicza, *Rytualizacja procesu odbioru przekazu telewizyjnego* J. Hajduk-Nijakowskiej, *Netykieta...* J. Grębowca); blok zamyka esej D. Wężowicz-Ziółkowskiej dotyczący kwestii uprzejmości we współczesnym świecie, widzianej z perspektywy filozoficznej i socjobiologicznej. Trzeci blok pt. *Tabu i transgresje* zawiera analizy sytuacji ujawniania się zła w człowieku (D. Czaja: *Monstrualne, arcyłudzkie*; L. Nijakowski *Grzeczni ludobójcy*) oraz współczesnej tabuizacji porażki, zła i bezsensu (B. Jastrzębski). W ostatnim bloku tematycznym znalazły się artykuły dotyczące współczesnej obyczajowości (studium R. Sulimy *Przemiany polskiego obyczaju (ostatnie dekady)*, *Globalizacja i przemiany zwyczajów* M. Megier i in.).

AW

Sposoby leczenia dawniej a dziś w świetle literatury i medycyny. Część III serii „Literatura i medycyna”, red. Eugenia Łoch, Grzegorz Wallner, Lublin: Lubelskie Towarzystwo Naukowe, 2006, 282 s.

Tom stanowi pokłosie ogólnopolskiej konferencji na temat sposobów leczenia w literaturze i medycynie, jaka odbyła się w listopadzie 2006 roku w Lublinie. Opublikowane referaty tworzą dwa bloki tematyczne: *Literackie obrazy leczenia w okresie od XVII do XX wieku* i *Medyczne*